

RÖRELSERIKEDOM – EN INTRODUKTION

*Tom Englén & Grim Jernudd
Gävleborg 230525*

**CHANGE
THE
GAME™**

Vad är rörelserikedom?

Varför är det viktigt?

Hur kan vi tillämpa det?

*Är rörelserikedom förenligt med
Berättelsen om Gävleborg?*

I ETT RÖRELSERIKT SAMHÄLLE

*...har alla bra chans till ett aktivt,
hälsosamt liv och till att nå sin fulla potential.*

Grundare

Medspelare

IDROTTSHÖGSKOLAN
UMEÅ UNIVERSITET

UMEÅ
KOMMUN

CHANGE
THE
GAME™

*Med rörelserikedom som kompass
hjälper vi beslutsfattare, ledare och
pedagoger att utveckla personer,
platser och program*

*En partner för alla som vill
utveckla hållbara samhällen med
rörelserikedom som kompass*

**CHANGE
THE
GAME™**

SEDAN STARTEN:

28 000 DELTAGARE

6100 DELTAGARE FRÅN

25 LÄNDER

FIRST | **INTERNATIONAL PHYSICAL LITERACY CONFERENCE** | **EUROPE**

MORE MOVEMENT BY UMEÅ.

Umeå School of Sport Sciences

Pre-Conference Workshops
SEPTEMBER 10, 2019

Conference
SEPTEMBER 11 – 13, 2019

Post-Conference Workshops
SEPTEMBER 14, 2019

Umeå, Sweden

HOSTED BY

CHANGE THE GAME | Physical Literacy for Life

SAMARBETE MED VÄRLDSEXPERTIS

ASHLEIGH POWELL (CAN)

SHARING DANCE PROGRAM

NATIONAL BALLET SCHOOL

CHANGE
THE
GAME™

CHANGE
THE
GAME™

DEAN KRIELLAARS (CAN)

Berätta om ett nervkittlande lekminne som var spännande, utmanande och nästan lite läskigt

- Höga höjder
- Mycket fart
- Förbjudna objekt
- Okända element
- Kampek/skojbrottning
- Gömställen

Riskfylld lek (eng. risky play)

Vad är rörelserikedom?

RÖRELSERIKEDOM

FYSISK AKTIVITET

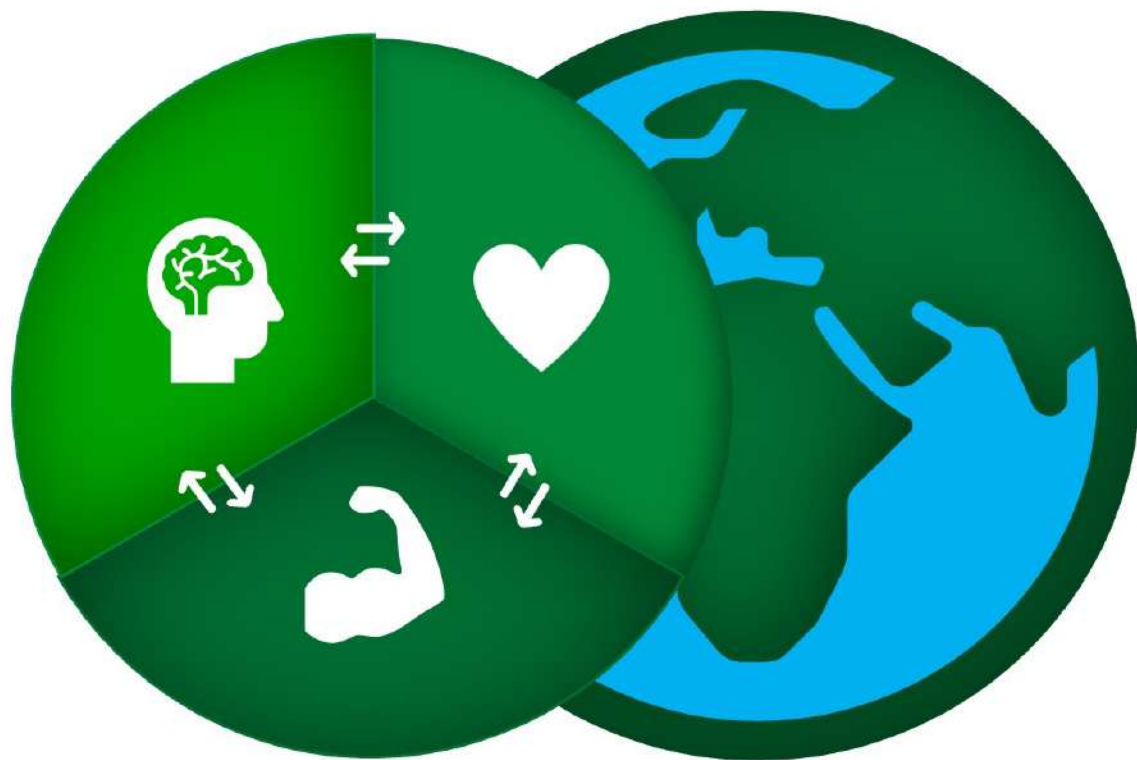
**FYSISK
AKTIVITET**

**HÄLSA &
VÄLBEFINNANDE**

Rörelserikedom är varje människas benägenhet att värdera och välja att delta i fysisk aktiviteter

- *Alla människor är helheter*
- *Vi finns i och påverkas alltid av miljön*

- *Alla människor gör en rörelserik resa genom livet*

- *Varje människa är unik*

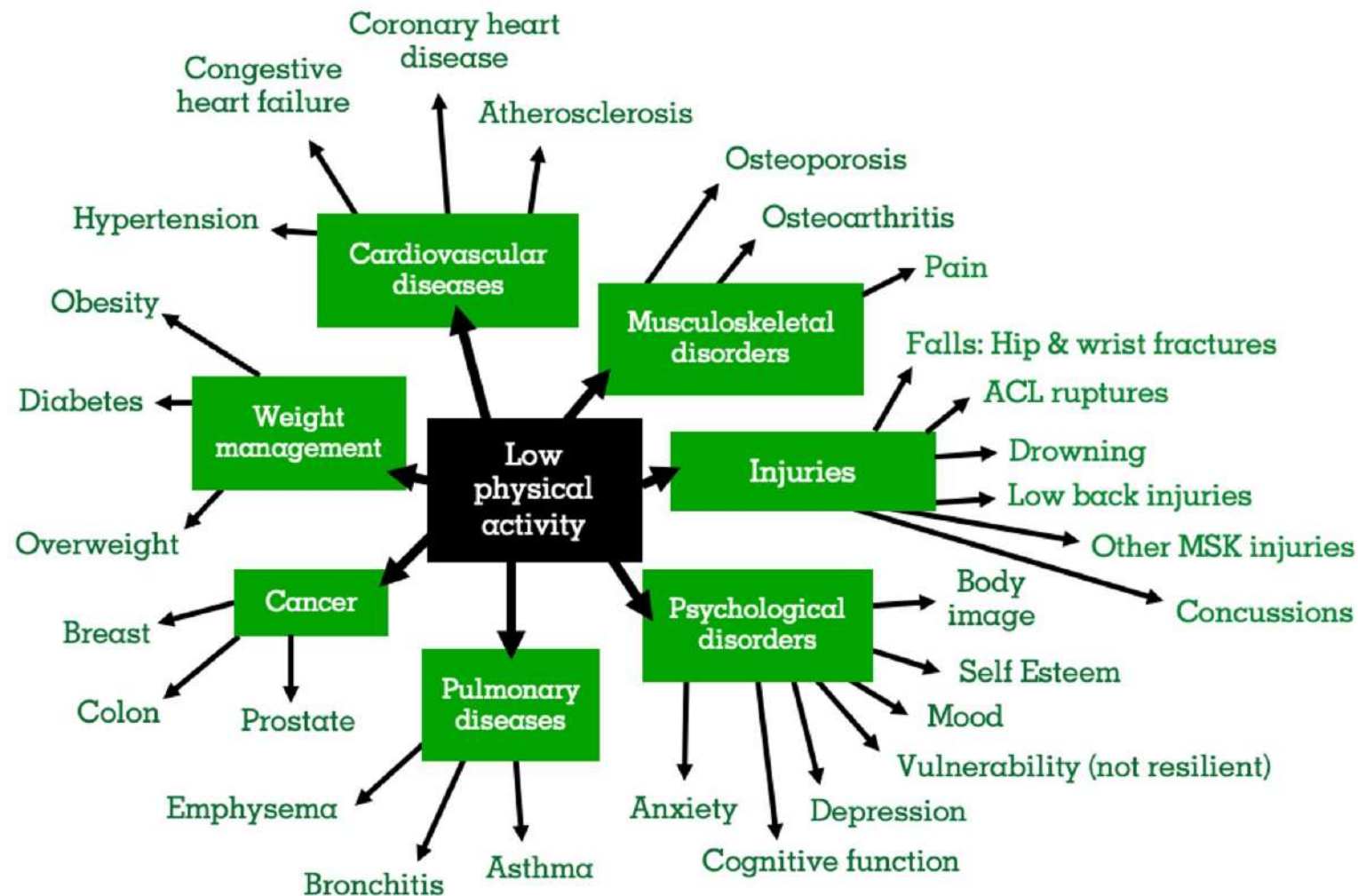
EXACTELL

DIN FART

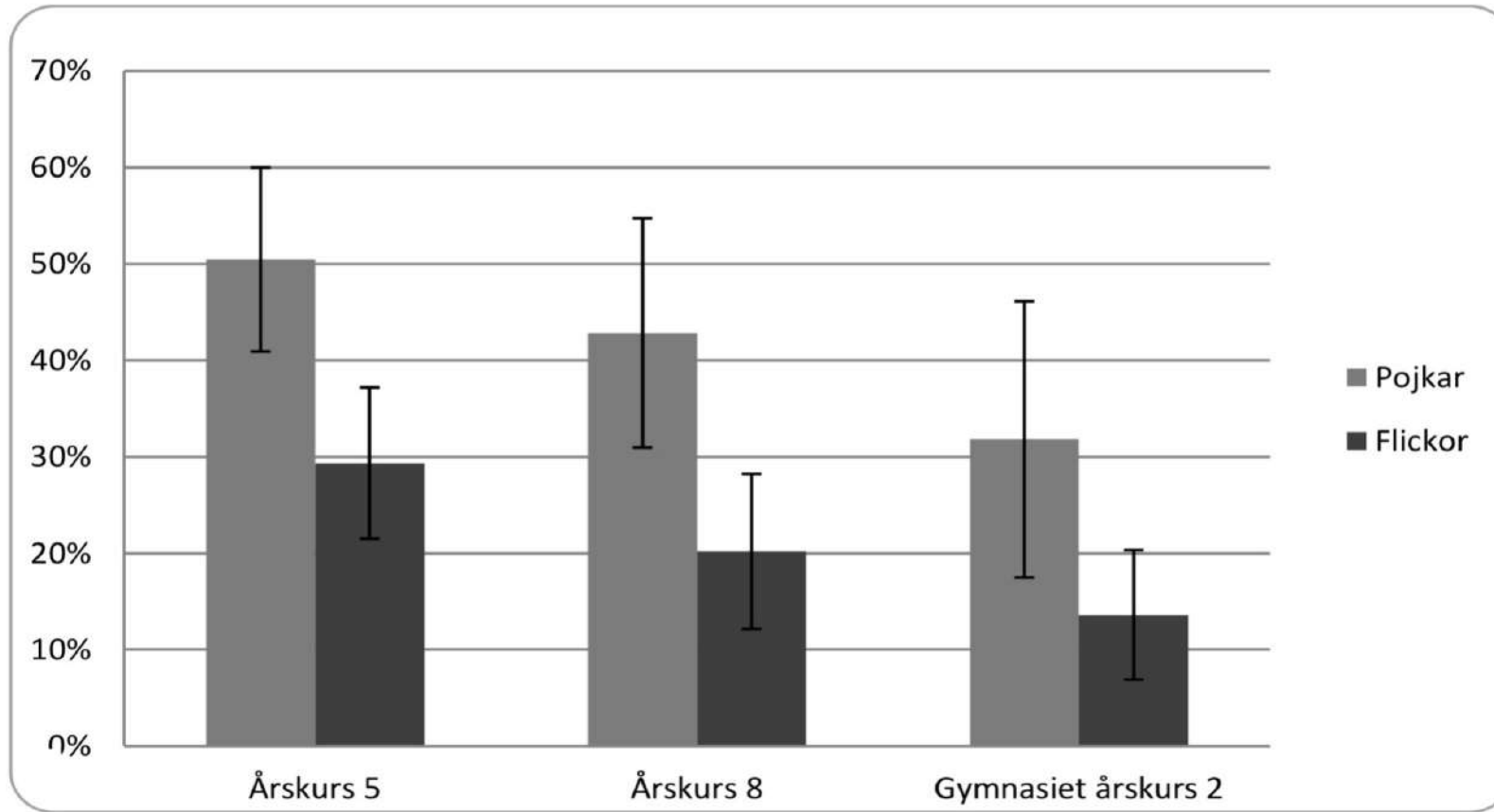
Varför är rörelserikedom viktigt?

FYSISK AKTIVITET OCH HÄLSA

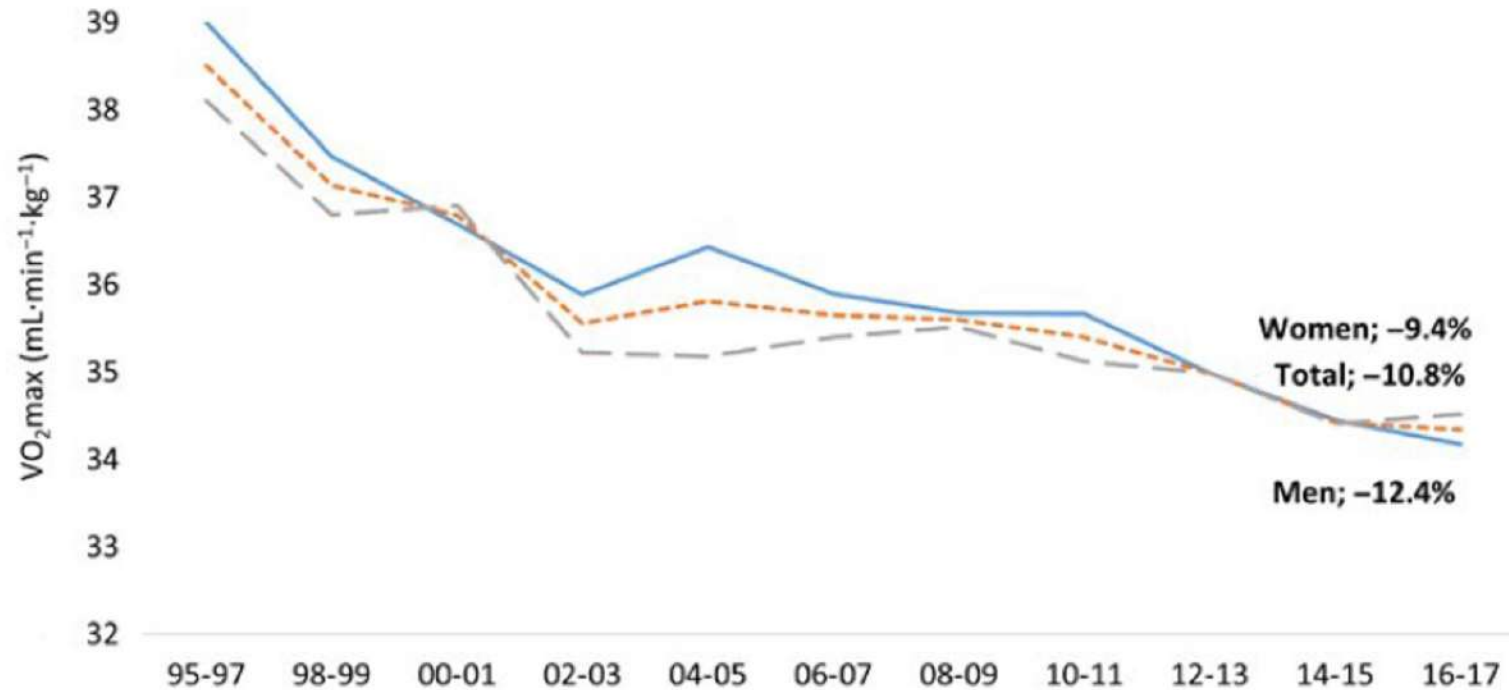

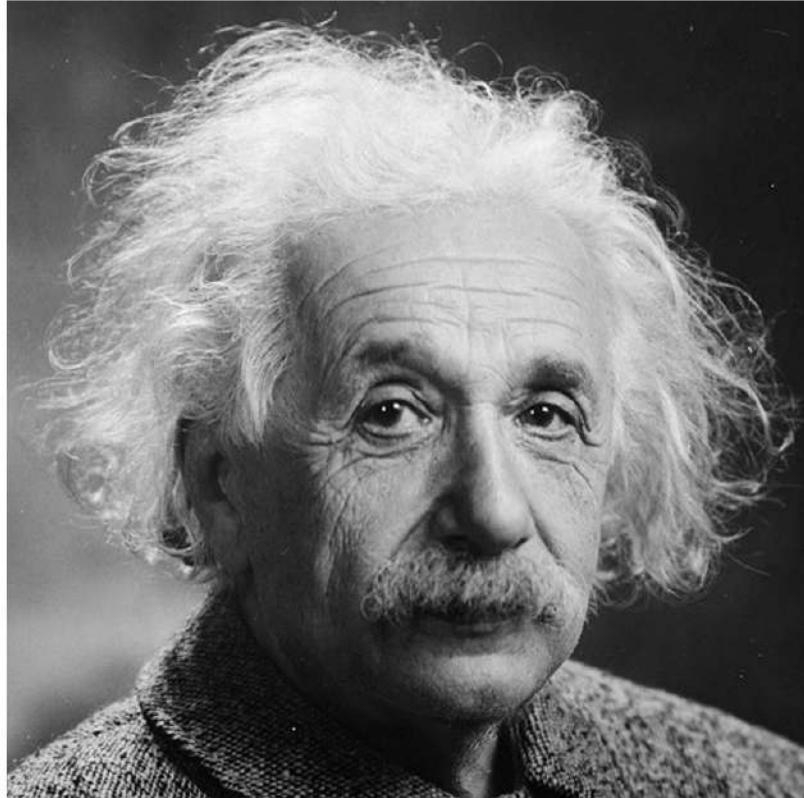
FYSISK AKTIVITET BLAND BARN OCH UNGA

Andel pojkar respektive flickor som var fysiskt aktiva 60 minuter per dag (N = 558).

ARBETSFÖRA BEFOLKNINGENS KONDITIONSTATUS

"If I had an hour to solve a problem and my life depended on the solution, I would spend the first 55 minutes determining the proper question to ask... for once I know the proper question, I could solve the problem in less than five minutes"

Orsak

Skärmar.
Drop-out idrott.
Hallbrist.

Problem

“Många barn
och unga rör
på sig för lite”

Konsekvens

Ökande ohälsa.
Ojämlig hälsa,
växande klyftor.

Lösning:

Mer resurser.
Mer idrott.
Sprida kunskap om varför fysisk
aktivitet är viktigt för hälsan.

Orsak

Kunskapsbrist.
Rädsla göra fel.
Målkonflikter.

Problem

Människor får inte
rätt förutsättningar
för ett aktivt &
hälsosamt liv...

Konsekvens

“Många barn
och unga rör
på sig för lite”

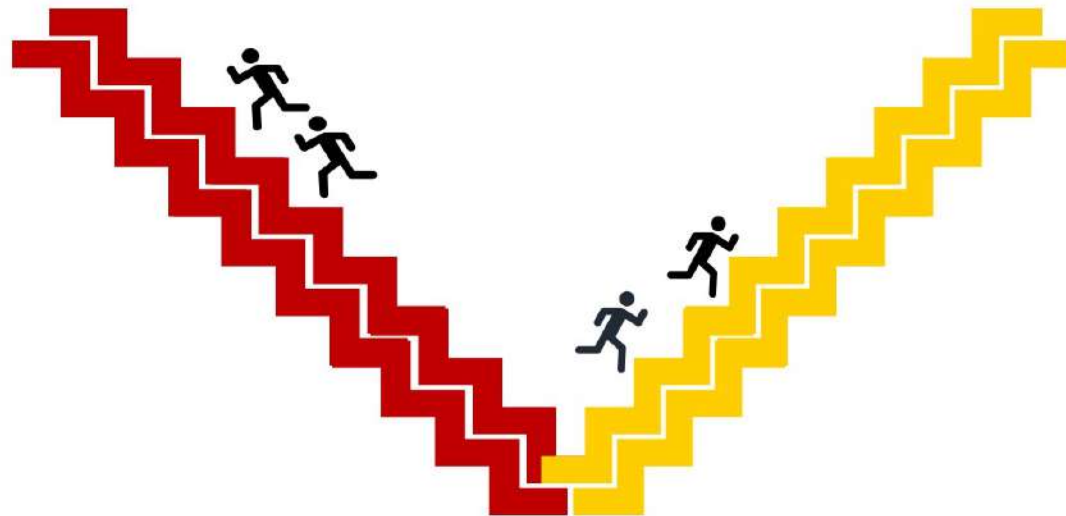
Tänkbar lösning:

Rusta ledare med nytt mindset
som bygger på rörelserikedom.
Utbilda och experimentera:
aktiviteter, miljö & samverkan

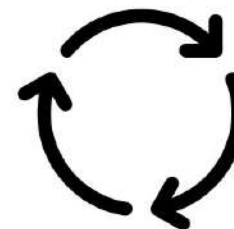

Fysiska förmågor

Psykologiska färdigheter

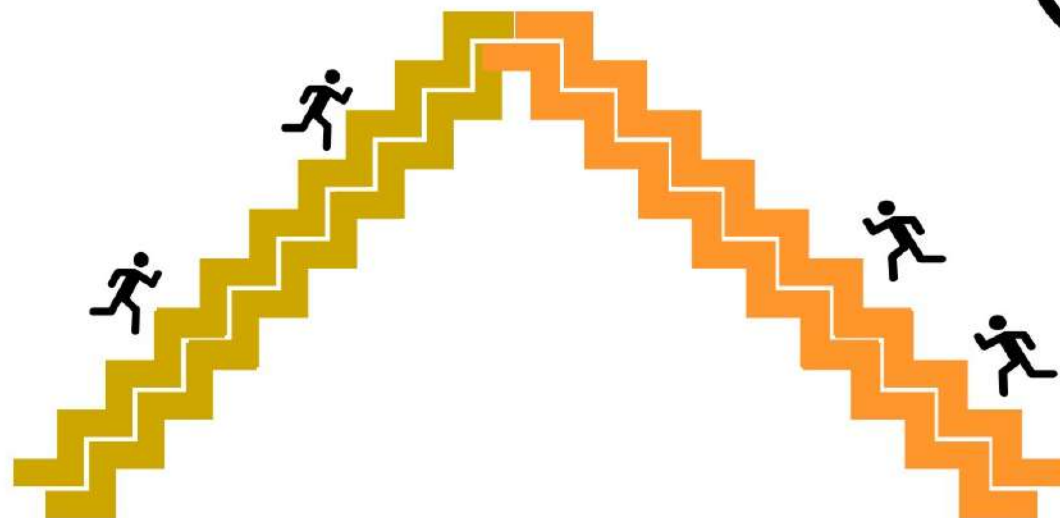
POSITIVA RÖRELSEUPPLEVELSER

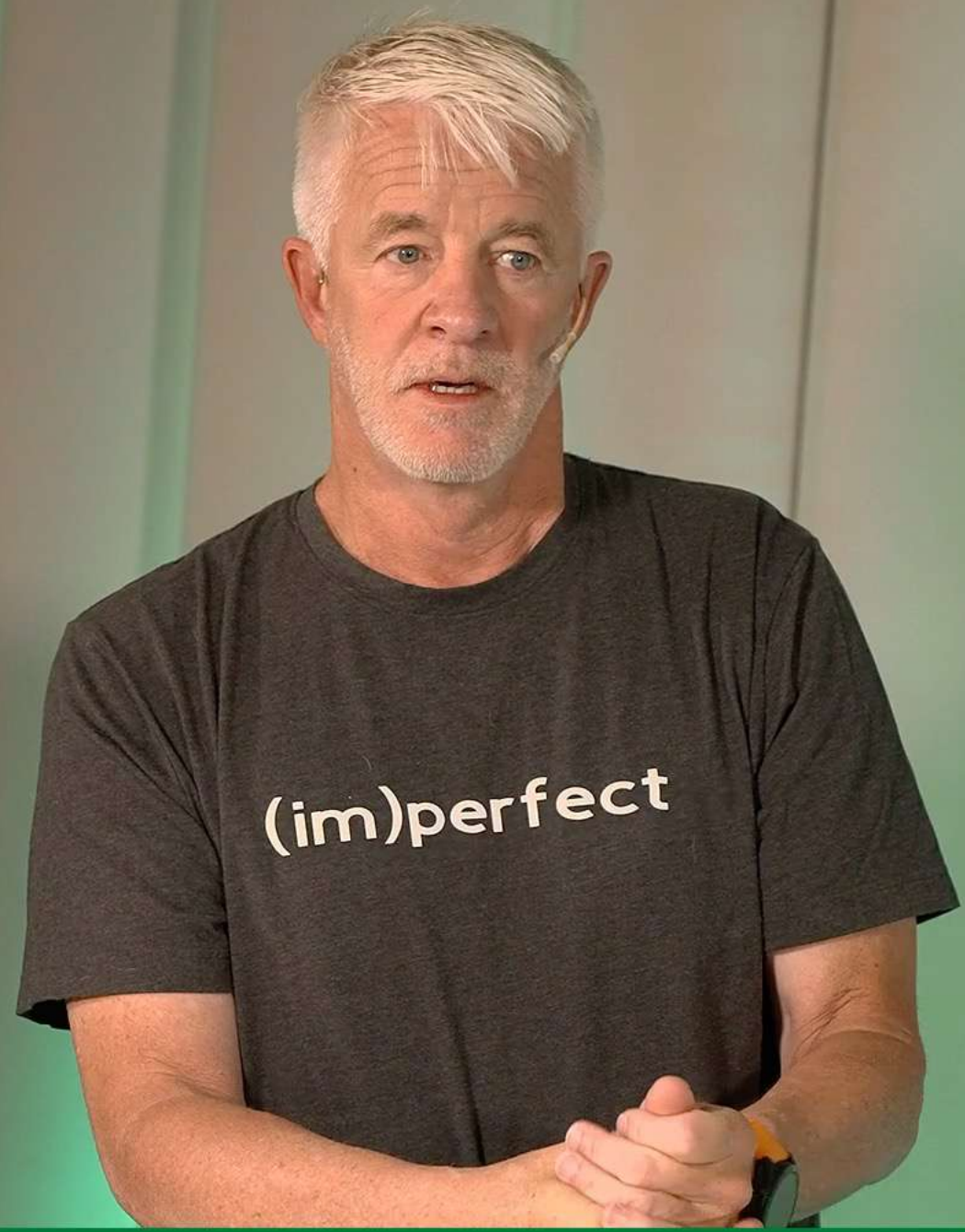
**AKTIVERAR
RÖRELSERIKA
MOTORN**

Sociala färdigheter

Kreativ potential

CHANGE THE GAME 2022

CHANGE
THE
GAME™

VARJE RÖRELSE RÄKNAS

OLIKA MYCKET!

Vardagsrörelsens betydelse och hur vi kan bryta stillasittandet

Illustrationer: Emma Hanquist

MAI-LIS HELLÉNIUS

Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet, Regeringskansliet

A circus performer in a pink outfit is balancing on a unicycle on a tightrope. The performer has their arms outstretched for balance. The scene is set in a dark arena with a purple and blue lighting scheme. A red light fixture is visible in the upper left. The audience is visible in the background, and several bright spotlights are at the bottom of the frame.

JÄMSTÄLLDHET

Rörelserikedom och resiliens

"Resilience is the capacity to thrive despite exposure to adversity"

"This study directly links resilience and physical literacy, bringing together two previously distinct approaches to the well-being of young people and confirming their relationship. Our findings support the value of physical literacy development in schools as part of a holistic approach toward supporting the well-being of young people and their future health"

When the world stops: The impact of COVID-19 on physical activity and physical literacy

Natalie E. Houser, M. Louise Humbert, Dean Kriellaars, and Marta C. Erlandson

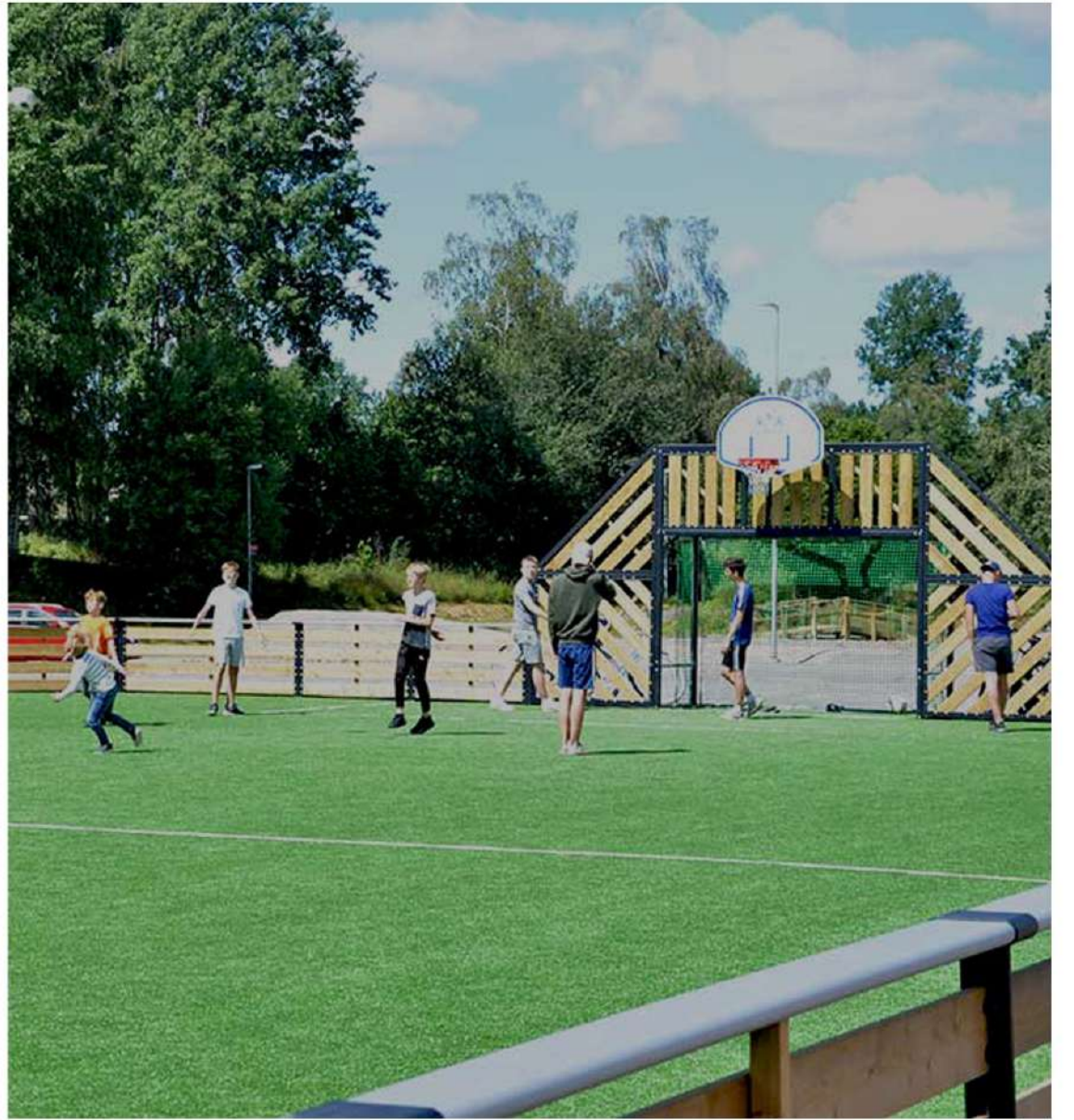

Abstract: Matched pre-during pandemic comparison (160 children) revealed a substantial reduction in physical activity ($p < 0.001$, $r_{rb} = 0.83$), environmental participation ($p = 0.046$, $r_{rb} = 0.16$), movement valuation ($p < 0.001$, $r_{rb} = 0.61$), and parent perceptions of children's physical literacy ($p < 0.001$, $r_{rb} = 0.56$). Examining physical activity trajectories, higher pre-pandemic physical literacy protected children from pandemic related activity decline. Emerging from the pandemic, interventions should address children's eroded belief in movement and consider physical literacy levels of children in individualizing movement opportunities for restoration of activity levels.

Novelty:

- A substantial reduction in physical activity was associated with children who had lower physical literacy and resulted in reductions in children's valuation of movement.

Key words: children, parents, pandemic, perceptions, movement valuation, trajectory.

I ETT RÖRELSERIKT SAMHÄLLE

...kan man göra mer av mindre.

**CHANGE
THE
GAME™**

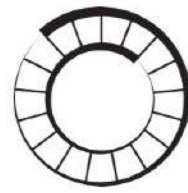
FÖRDELAR & FÖRENLIGHET

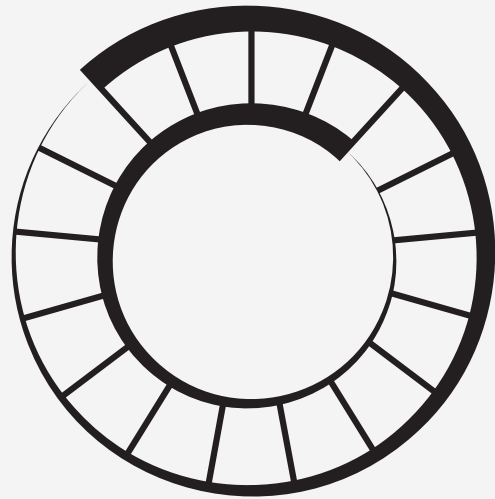
Samverkan – ett neutralt koncept som förenar olika sektorer

Validering – ger nya kvitton på goda miljöer och lösningar

Utveckling – ger möjlighet att utveckla sina platser, program och policys utifrån sin miljö och förutsättningar.

Hållbara relativa fördelar – ger lösningar som skapar mer för samma eller mer med mindre.

**INNER
DEVELOPMENT
GOALS**

---

1 Vara

Relationen till sig själv

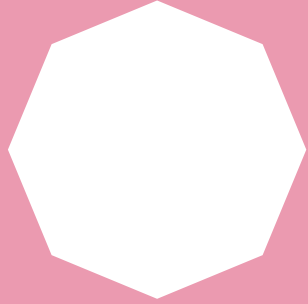
Inre kompass

Integritet och
autenticitet

Öppenhet och
lärande

Självmedvetenhet

Närvaro

---

2 Tänka

Kognitiva förmågor

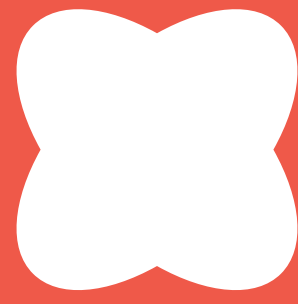
Kritiskt tänkande

Komplexitetsmedvetenhet

Perspektivförmågor

Meningsskapande

Långsiktig
orientering och
visionerande

---

3 Relatera

Att bry sig om andra
och omvärlden

Uppskattning

Samhörighet

Ödmjukhet

Empati och
medkänsla

---

4 Samarbeta

Sociala förmågor

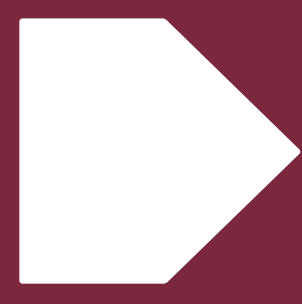
Kommunikationsfärdigheter

Samskapande

Inkluderande
hållning och
interkulturell
kompetens

Tillit

Mobilisering

---

5 Agera

Att driva förändring

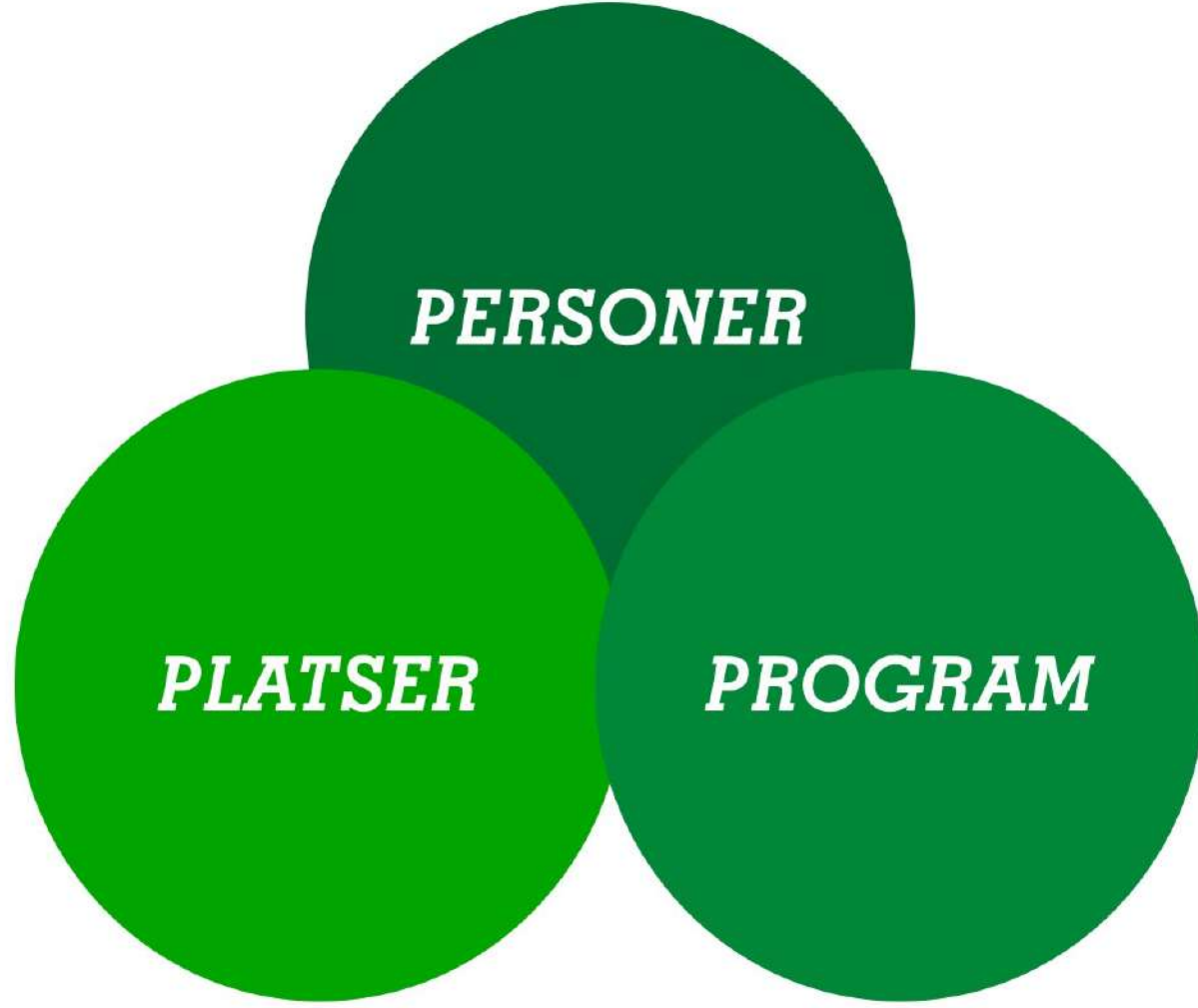
Mod

Kreativitet

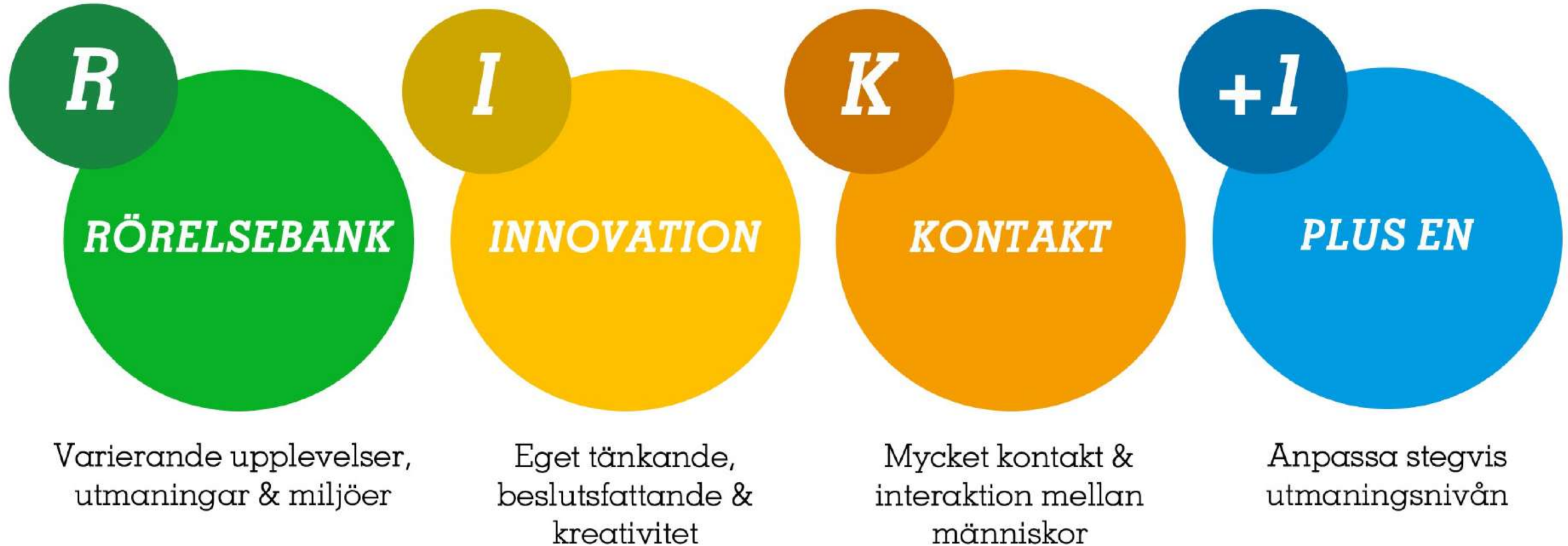
Optimism

Uthållighet

*Hur kan vi tillämpa
rörelserikedom?*

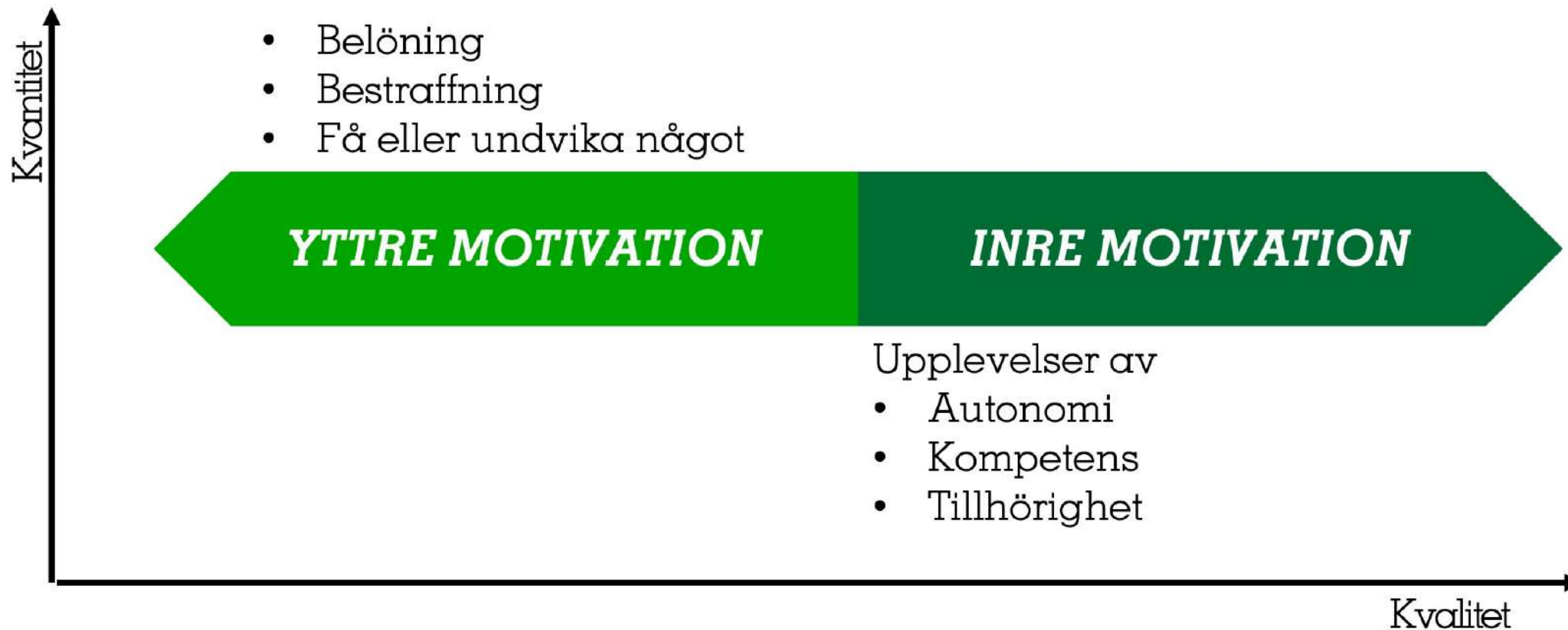

RIKTLINJER FÖR AKTIVITETER & ÖVNINGSDESIGN

SJÄLVBESTÄMMANDETEORIN

ÅSKÅDAREFFEKTEN

Lekplatsen För alla | helsingborg.se

Knutby lekplats - Uppsala kommun uppsala.se

Vistabergs lekplats huddinge.se

Lekplatser - Mölndal molndal.se

Lekplatser - Höörs kommun hoor.se

Lekplatsens utformning - HA... hags.se

Lekplats - Kneippbyn kneippbyn.se

Lekplatser | ale.se ale.se

Söderängsparkens lekplats karlstad.se

Lekplatser - Gislaved.se gislaved.se

Lekplatser

Lekplatsen För alla |

Lekplatser i Sjöberg

Lekparker - Nynäshamns kommun

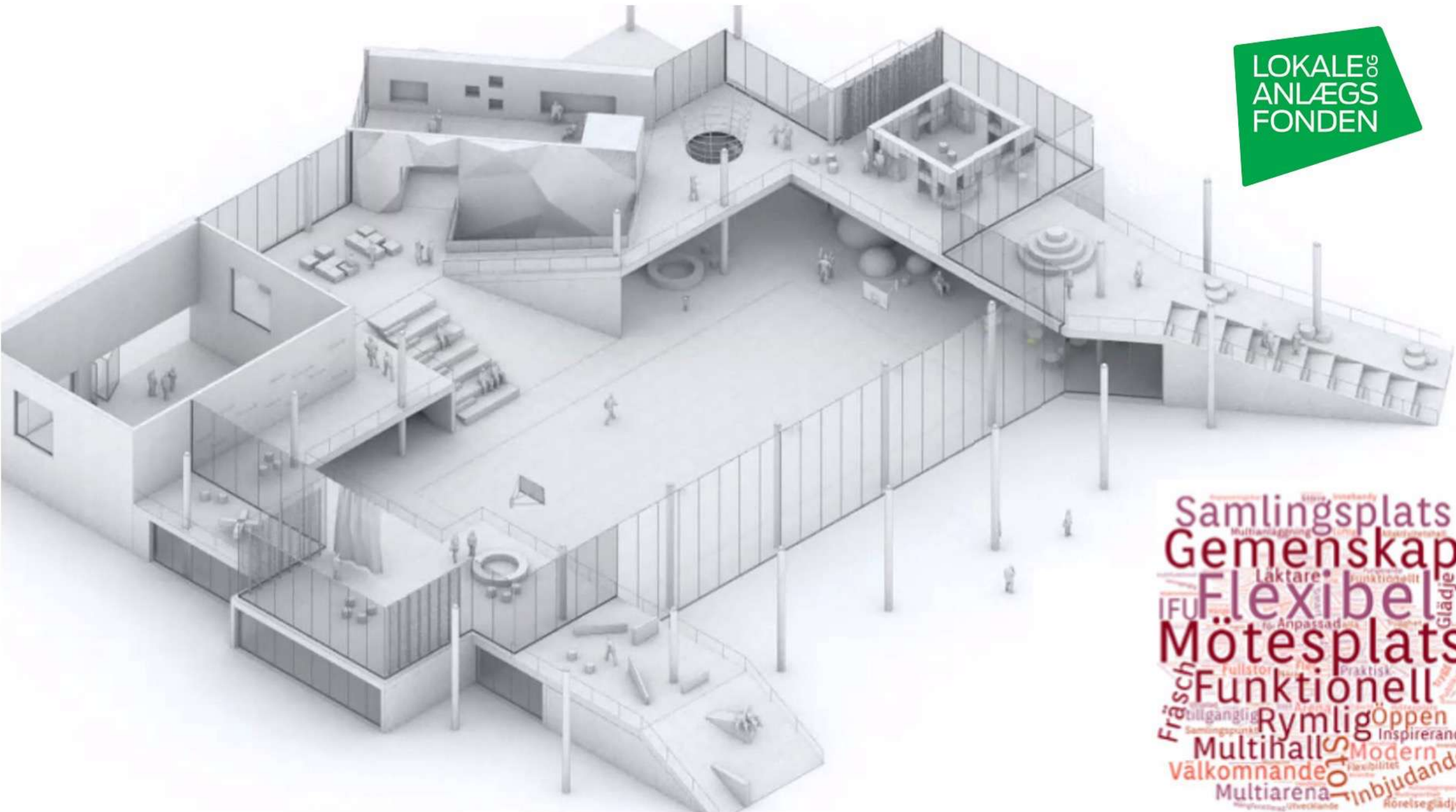

1960

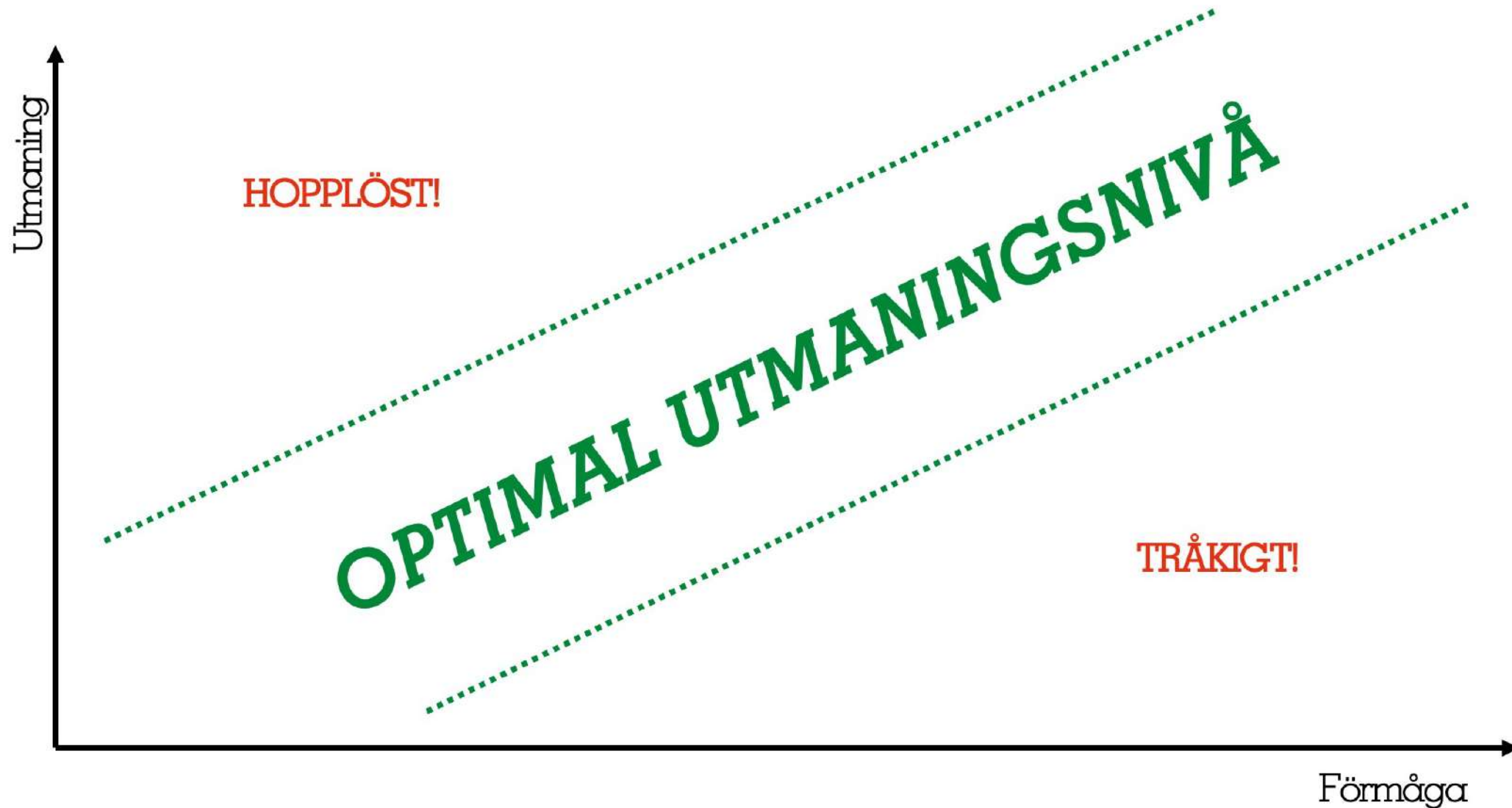
A wide-angle photograph of a large, empty indoor sports hall. The floor is a vibrant blue with various colored lines (white, black, red, yellow) marking out basketball and handball courts. The walls are clad in light-colored wood paneling. The ceiling is high, with a complex network of white metal trusses, pipes, and lighting fixtures. In the center, a basketball hoop with a blue backboard is suspended from the ceiling. To the left, a long window with a white railing looks out onto a bright outdoor area. In the background, a handball goal is visible. The year '2020' is written in a large, white, sans-serif font in the center of the image.

2020

LOKALE
ANLÆGS
FONDEN

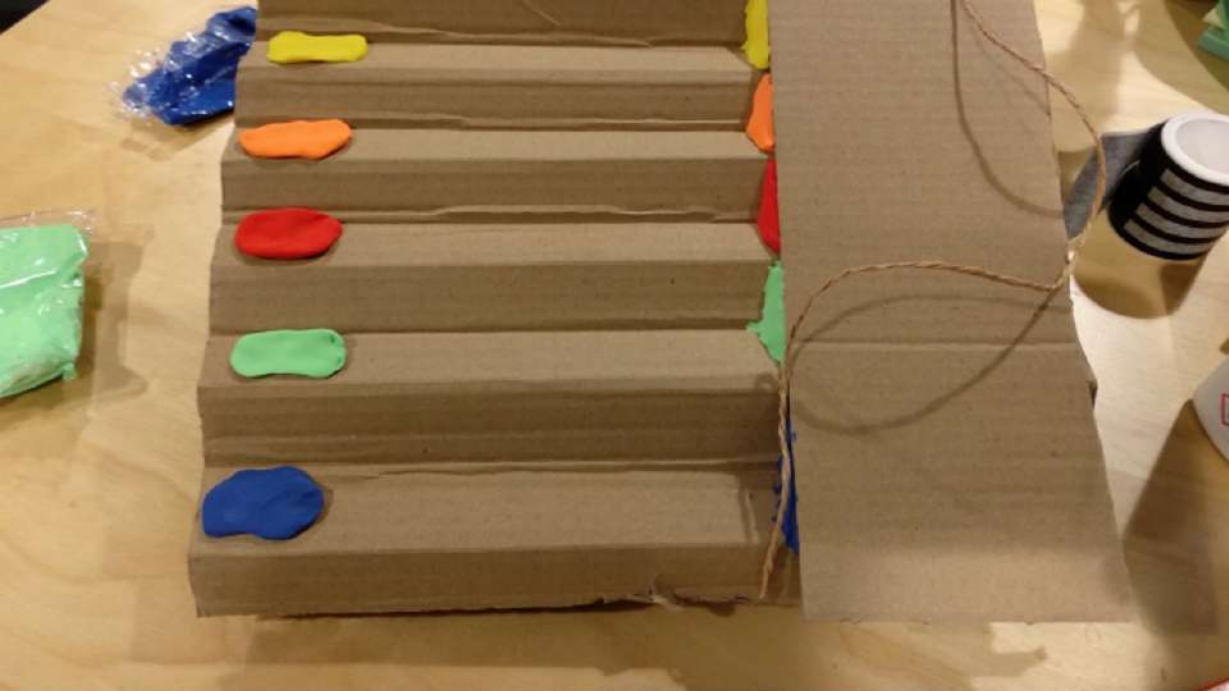
Samlingsplats
Gemenskap
Flexibel
Mötesplats
Funktionell
Rymlig
Multihall
Välkomnande
Multiarena
Inbjudande
Gladje
Inspirerande
Modern
Inbjudande
Hörelsegädje

Physical Literacy Enriched Environmental Design (PLEED)

- A level of challenge for all levels of ability
- A type of challenge for all interests
- Movement intersection (meaningful intersection of ages, cultures, abilities and interests)
- Risk and adequate safety

PLEED (Dean Kriellaars, 2020)

GENOMLYSNING AV MILJÖERBJUDANDEN – DRAFT 230103

SOCIALA MÖTESPLATSER

Interaktionsmöjligheter | Rumslighet | Anhalter |
Exponeringsgrader (on-, off-, & back-stage)

Kontakt, tillit, trygghet, anknytning, tillhörighet, återhämtning

FLEXIBEL DESIGN

Okodad miljö | Asymmetrisk | Föränderlig, lösa material |
Möjlighet att påverka, skapa egna utmaningar

Mångsidig användning, kreativt tänkande, ägandeskap, identitet &
intresse knutet till plats

GRÖNA VÄRDEN

Träd, buskar, stockar & stenar | Bevara befintlig natur | Olika
element | Utsiktsplatser | Topografi | [Lekotoper](#)

Benägenhet att ta hand om, få kontakt med & känna trygghet i
naturmiljöer

OLIKA UTMANINGSNIVÅER

Varierande utmaningsnivåer | Olika åldrar | Rullstolsburen |
Kontrasterande färger & ljus

Utvecklingsmöjligheter för alla, inkluderande design

OLIKA TYPER AV INTRESSEN

Kompisar | Idrotta | Motionera | Kulturella värderingar | Friluftsliv |
Dans | Gaming | "Urban sport" | Motorsport | Hög hastighet

Rörelsekorsning, utflyktsmål, underlättar nya kontakter &
upplevelser

ANVÄNDBARHET

Sommar, barmark | Vinter, snö & is | Regn & blåst | Belysning |
Öppet för allmänheten | Särskild utrustning

Aktivt liv för alla, under alla tidpunkter, dagar & årstider

EU standard (EN-1176)
= Riskbedömning
= Miljön är säker

Balanserad riskbedömning syftar till att upptäcka och åtgärda risker som det är osannolikt att barn själva skulle upptäcka.

***Självvalda utmaningar är lärtillfällen
- både för barn och pedagoger!***

***“Physical literacy brings
everyone to the table”***

Förenlighet med berättelsen om Gävleborg

- Hälsa och *förutsättningar för hälsa* varierar mellan grupper
- Gävleborg vs riket, stad vs landsbygd
- Det finns grupper att särskilt uppmärksamma. Människor med funktionsvariationer, kvinnor, barn och unga, äldre
- Det finns negativa trender att ha ögonen på. Suicid och psykisk ohälsa

Fördelar och förenlighet

- ✓ Fokus inre förmågor och yttre omständighetsfaktorer
- ✓ Göra mer med mindre
- ✓ Resiliens
- ✓ Jämställdhet
- ✓ Tillit

Nästa steg

Utbildning för utbildare i Rörelserikedom/Physical literacy

Folkets Hus i Sandviken, 24 maj, kl 18.00-21.00

Brinner du för att hjälpa fler barn och ungdomar att utvecklas i lek och rörelse? Vill du hjälpa oss att utbilda ledare inom skola och föreningsliv? Då vill vi ha med dig i vårt arbete - välkommen på utbildning till rörelseinstruktör!

Detta tillfälle är ett av totalt fyra träffar (två fysiska och två digitala) där varje träff behandlar olika teman. Den första kvällen är en introduktionsutbildning i rörelserikedom (eng. *physical literacy*). Våra föreläsare delger nya perspektiv på hur vi kan öka barns motivation, självförtroende och kompetens att växa individuellt och i grupp genom att utveckla sin individuella rörelseförmåga. Under denna utbildningskväll får du både en teoretisk och praktisk genomgång av ämnet. Utbildningen besvarar frågorna:

- **Vad är rörelserikedom?**
- **Varför är det viktigt?**
- **Hur kan man tillämpa ett ledarskap som präglas av detta nya synsätt?**

Programupplägget för utbildarutbildningen fortsätter efter introduktionsutbildningen den 24 maj och pågår under sommar och höst. Utbildningen är kostnadsfri och innehåller följande delar inkl. hemuppgifter:

Del 2 – 90 min digitalt, 20/6 kl. 18:00-19:30

- Fördjupning fysiska miljöer. Planeringsverktyg, balanserad riskbedömning

Del 3 – 90 min digitalt, 22/8 kl. 18:00-19:30

- Fördjupning hållbart välbefinnande. Vad är det egentligen vi åstadkomma för förändring/vill uppnå med positiva rörelseupplevelser?

Del 4 – 3h Folkets Hus Sandviken, 5/10 kl. 18:00-21:00

- Anpassa och sätt ihop eget utbildningsmaterial om rörelserikedom
- Nästa steg och intyg som utbildare

När: Onsdag 24 maj kl. 18.00-21.00

Var: Folkets Hus, Sandviken

Kostnadsfritt deltagande.

Anmälan: Maila din anmälan till idrottskonsulent senast 15/5.

Frågor: Kontakta samordnare, Kristina Skoglund-Hansson
076-892 16 75

Kristina.skoglund-hansson@rfsisu.se

**CHANGE
THE GAME
2023**

**AKTIVITETSDAGAR
WORKSHOPS
KONFERENS**

**FÖREGÅNGARE I RÖRELSE
UMEÅ 11 – 17 SEPTEMBER**

DEAN KRIELLAARS
University of Manitoba

ELLEN BEATE SANDSETER
Queen Maud University

MIMMI BECKMAN
Örebro kommun, parkenheten

PAULINA SANDER MELBY
University of Copenhagen

REFERENSMATERIAL

BOKEN

Physical literacy across the world
(Whitehead, 2019)

VETENSKAPLIGA ARTIKLAR

Physical literacy from philosophy to practice
(Pot, Whitehead & Durden-Myers, 2018)

Physical literacy and resilience in children
and youth (Jefferies et al. 2019)

Physical literacy, physical activity, and
health: toward an evidence-informed
conceptual model (Cairney et al. 2019)

Physical literacy – A journey of individual
enrichment (Rudd, et al. 2020)

LÄTTSMÄLTA FÖREDRAG

Dr. Dean Kriellaars under Västerbotten på
Grand Hotel 2020. Rörelserikedom, ett recept
för hållbart ledarskap (20 min) -

<https://www.youtube.com/watch?v=langrQsjPRg>

Prof. Margaret Whitehead om
rörelserikedomkonceptets filosofiska grund
(11 min) -

<https://www.youtube.com/watch?v=Lg-vBHnXDL4>

Dr. John Cairney om rörelserikedom, fysisk
aktivitet och hälsa (20 min) -

<https://www.youtube.com/watch?v=-hnCfqkkhRY>

Grim Jernudd

grim@change-the-game.se

Tom Englén

tom@change-the-game.se

CHANGE-THE-GAME.SE

*Vi vill bidra till hållbara och attraktiva livsmiljöer så att alla kan få sin bästa aktiva livsresa – ett rörelserikt samhälle.
Med rörelserikedom som kompass hjälper vi beslutsfattare, ledare och pedagoger att utveckla personer, platser och program.*